

# DE TRIBUNE

Redactieadres:  
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10  
Amsterdam

## SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:  
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13  
Amsterdam.

### VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.  
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.

Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

INHOUD: Steun aan de Bouwvakarbeiders. — Wie zijn veranderd: zij of wij? — Vooruitzichten. II. — Een Farizeër. — Bij de Havelaar-herdenking. (Slot.) — Vreedzame of onverzoonlijke klassenstrijd? — Brieven aan Twentsche Arbeiders. V. — Uit het Buitenland; Engeland; Duitschland. — Uit de Vakbeweging: Gelijkgerechtigheid. — Debat op Vergaderingen: Een Snuijfe voor de Marxisten der S. D. A. P. — Van de Afdelingen. — Ingezonden — Correspondentie. — Advertentiën.

### Steun aan de Bouwvakarbeiders.

Het is een eisch van goede socialistische taktiek, dat de arbeiders thans allerwegen de uitgesloten, stakende en door den strijd werklooze bouwvakarbeiders te Amsterdam, met alle macht steunen. Met alle macht probeeren immers de patroons de kracht der strijdende arbeiders te breken. Zij gebruiken bewust de kontrakt-arbeiders, om tot hun doel te geraken, het klein houden van de macht der strijdende arbeiders, en zij verkondigen dit openlijk. De kontraktarbeiders zelve, en hun leiders, bewust of onbewust, laten zich gebruiken. Maar de sociaaldemocratie mag in deze, naar wij hopen, tijdelijke afdwaling van de „moderne” vakbeweging niet meedoen. Wij zetten in een vorig artikel reeds uiteen waarom.

De patroons echter, die hier opzettelijk het scherpe uitsluitings-middel en de kontrakt-arbeiders tegen de strijdende arbeiders gebruiken, doen nog meer. Van stad tot stad reikt hun bond. In den Haag pressen zij de daar wonende patroons, geen der thans werklooze Amsterdamsche arbeiders aan het werk te zetten. Verder worden de kleine patroons door de groote geterriseerd, zoodat door de arbeiders geen bres kan worden geschoten in de muur der vijandelijke patroons-solidariteit. Justitie en politie worden tegen de uitgeslotenen en stakers door de patroons opgehitst; zelfs probeert men de reeds lang in Nederland vertoevende anarchist Drewes, die in dezen strijd optrad, als „uitlander” verdacht te maken. Tegenover al deze patroons-streken past het het Amsterdamsche, het geheele Nederlandsche proletariaat als één man den opgedrongen strijd der bouwvakarbeiders te steunen. WP.

### Wie zijn veranderd, zij of wij?

«Wilt gij een man, die praktische daden verricht, wilt gij iemand, die voor de arbeiders haalt, wat er te halen valt, iemand, die in den strijd geen geheel-onthouder kan zijn, neemt dan mij. Wensch gij een man, die zich verliest in algemeenheden, die slechts tot in den treure haalt, dat het kapitalisme zoo slecht is, stuur dan Wijnkoop of een van diens vrienden naar de Kamer».

Aldus de daverend toegejuichte woorden aan het slot van Troelstra's debat in de groote Paleisvergadering op Kerstdag.

In deze woorden worden wij, de dorre menschen der theorie, de starre, onpractische, onvruchtbare bestrijders van het kapitalisme, die geen oog en geen oor en geen hart hebben voor de nooden van het volk, als er maar voldaan wordt aan wat de doode theorie nu eenmaal voorschrijft, in deze woorden worden wij gesteld tegenover den man met praktischen blik, met warm hart en open oog voor de hongerende scharen, die op verlossing wachten en den man toejuichen, die voor hen «haalt, wat er te halen valt».

Deze beweerde tegenstelling tusschen hen en ons kwam helder aan het licht bij het debat over de oude eisch der Staatspensionering. Pensioen voor den ouden, afgewerkten arbeider op kosten van den staat is de onverzoonlijke eisch, die door het proletariaat van Nederland

## Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

steeds is gepropageerd. Geen stelsel van verplichte verzekering, waarbij de arbeider van zijn 16e tot zijn 69e levensjaar premie's moet betalen van zijn karig loon, terwijl slechts een heel enkele, wellicht 5 arbeiders van de 100, de uitkeeringen zullen genieten, omdat de vereischte leeftijd door verreweg de meesten niet wordt bereikt.

Onder de tegenwoordige regeering (zoo min trouwens als onder een der vorige regeeringen) is op Staatspensioen kijk. Derhalve thans, aldus Troelstra, zeker wel namens de gansche kamerfractie der S. D. A. P., derhalve thans gestreden en geworst om in dat stelsel van verplichte verzekering de laagste loonen, de loonen van 3 of 4 gulden op het platteland en van f 7 in de steden, van premiebetaling vrij te stellen. Halen, vrienden, halen wat er te halen valt. Derhalve, aldus wij, derhalve met vertienvoudigde kracht den eisch van staatspensioen gepropageerd in verband met onzen eisch van algemeen kiesrecht, opdat wij de regeering dwingen het stelsel der verplichte verzekering te laten vallen, het stelsel, dat wij tot geen enkelen prijs mogen aanvaarden. De levende praktijk, naar het heet, tegenover de doode theorie, welke de laatste jaren is ontstaan en wordt gebracht in de woorden van de arbeiders, die zich deze nieuwe en onvruchtbare dwaasheden willen laten wijsmaken.

Wij willen dit keer eens het onomstootelijke bewijs leveren, dat zij degenen zijn, die zijn veranderd. Wij hebben het den arbeiders reeds dikwijls toegeroepen: wij zijn dezelfde van vroeger. Wij doen U hooren de oude klank, die gij voor tien jaren en meer yernaamt uit den mond van Vliegen, Troelstra en Schaper, de oude klank, die U getrokken heeft in de beweging en die U gegrepen was uit het hart, de oude klank van onverbiddelijken strijd. Wij houden U het oude vaandel voor, dat gij liefkreegt in dien strijd, die uw geluk en uw leven en uw toekomst is. Zij, die ons aan U voorstellen als de dorre mannen der studeerkamer, zij zijn de renegaten van de beweging, die zij zelve hebben in het leven geroepen.

Arbeiders, ja vooral gij arbeiders van de S. D. A. P., die in getale van twee duizend en meer Troelstra's woorden in het Paleis hebt toegejuicht, ziet en leest en oordeelt. Leest de volgende woorden uit de brochure ruim 10 jaren geleden uitgegeven in opdracht van het partijbestuur der S. D. A. P., getiteld: *Arbeiderspensionering, de eisch van Staatspensionering, verdedigd door W. H. Vliegen*, leest deze woorden en laat u het schaamrood komen in de wangen voor de scheldwoorden, die gij den man toewierpt, die hieraan vasthield:

„Wij voorstanders van Staatspensionering, wenschen daaraan evenwel niet mede te doen, daar wij langs dezen weg (verplichte verzekering-S.), de oplossing van het pensioenvraagstuk totaal onmogelijk achten.\*)

In het begin van dit geschrift gaf ik als toetssteen van goede hervormingen aan, dat de hervorming den misstand, die ze zegt op te heffen, ook werkelijk opheft, en dat niet in ruil daarvoor den arbeiders lasten worden opgelegd, die den levensstandaard omlaag drukken.\*)

Elke hervorming, die de arbeidende klasse iets geven wil, moet de arbeiders iets geven, moet hem rijker maken. Ingrijpende hervormingen kunnen nooit bestaan uit een dwang, hun inkomsten op deze of gene wijze te besteden. Zou een dergelijke maatregel al voor gevolg kunnen hebben, dat op lateren leeftijd de nood wat minder was, dan is dat toch nog slechts een verplaatsing van ellende, want men neemt uit een ander tijdperk van het leven een deel der inkomsten weg en vergroot daardoor dan de ellende.

De arbeiders lijden onder tekort. Hun inkomen moet verminderen en niet verminderen. Elke oogenblikkelijke vermindering der inkomsten brengt niet alleen meerdere stoffelijken nood, maar vermindert ook de weerbaarheid van de arbeiders in den strijd om betere levensvoorwaarden\*). Tot geen enkelen prijs mogen wij daarom een vermindering dier inkomsten dulden\*).

Dit alles is te vinden op blz. 12 van genoemd geschrift. Lezen wij verder. De bezwaren tegen het stelsel van verplichte verzekering worden breedvoerig besproken. Op blz. 16 en 17 wordt het budget van een Amsterdamsch arbeidersgezin opgemaakt. De conclusie, die hierop volgt, luidt:

\*) Cursiveering van ons. S.

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,  
W. v. RAVESTELJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

„Om volgens dit budget te leven is noodig een loon van ten minste f 16 per week. Wat ons betreft mag men beginnen met degenen, die dat verdienen<sup>1)</sup>, iets te doen betalen.”

De hoogste loonen mogen desnoods iets betalen, aldus Vliegen in 1899.

In 1910 keert Troelstra het om: slechts de allerlaagste loonen vrijstellen, de loonen van 3, 4 of 7 gulden, zij de leus.

Wij hebben het vertrouwen op het gezond verstand der arbeiders, verblind en opgehitst als ze zijn tegen ons, die de onverzoonlijke eischen van het proletariaat handhaven, niet geheel verloren en wij vragen hen met klem en aandrang: zegt nu eens op, gij leden van de oude partij,

Wie zijn er veranderd, zij of zij?

H. W. J. S.

1) Cursiveering van ons. S.

### Vooruitzichten.

II.

De jeugdige heetgebakerde ijveraar uit het Oosten kwam, — dit is nu wel gebleken en was ook te voorzien — met zijn voorstel omtrent een onmiddellijk samengaan, zijn formeel blok, te vroeg en op een ongunstig oogenblik voor de werkelijke leiders der S. D. A. P. Zijn voorstel was niet «opportuun», was het in geen enkel opzicht. De S. D. A. P., die pas het Marxisme als officieele oppositie had moeten erkennen, als «loyale» oppositie, om althans den schijn van een sociaaldemocratische arbeiderspartij te kunnen behouden, kon niet anders dan voorshands den raad afwijzen, welks aanvaarding haar werkelijke gaardheid al te duidelijk en vooral al te snel na Deventer zou hebben doen blijken. Maar, voornaamste reden, het voorstel-Leeuwenburg was ook niet opportuun in dezer beteekenis, dat het niet doelmatig was. En wat niet doelmatig is in de politiek, zien de politici der S. D. A. P. terecht in, is schadelijk. Het was niet doelmatig, omdat voor een formeel verbond met het «linksche» liberalisme alle noodzakelijkheden ontbreekt, zoolang dat formeele verbond ook niet tot positieve daden kan overgaan. Zoolang m. a. w. de regeeringsmogelijkheid voor het linksche liberalisme niet lonkt, zoolang de mogelijkheid niet lonkt van positieve resultaten te behalen door positieven steun. En de mogelijkheid, Leeuwenburg erkende het zelf, is er niet, is zelfs niet in de verte zichtbaar. Allen, die er over hebben nagedacht, geven het clericalisme, mits het geen ongehoord stomme dingen doet, minstens een aantal wetgevende perioden levens; Colenbrander had het aangetoond in *de Gids*, Leeuwenburg zei het hem na in *de Beweging*. Waartoe dan, zoo zeiden Troelstra, Vliegen e.d., waartoe een uitspreken van iets, welks nut voorshands totaal in de lucht zou hangen? En zij hadden gelijk, zij hadden gelijk, in zooverre de aanvaarding van het Leeuwenburgsche voorstel hun voor het oogenblik geen enkel positief voordeel zou hebben gebracht, maar wel vooraf vast te stellen zeer positieve nadeelen, namelijk een versterking van de positie der S. D. P. Maar, wij hebben het hier ook reeds herhaaldelijk geconstateerd, de Kamerfractie, die met de redactie van *Het Volk* — nu ook door personeele unie èèn — de S. D. A. P. onbepert regeert, wees het voorstel-Leeuwenburg slechts van de hand als niet-opportuun. In geen enkel opzicht wees zij het principieel van de hand. Natuurlijk niet, aangezien Vliegen althans, zooals ook Leeuwenburg aantoonde, steeds de deelneming aan de regeering louter afhan-

kelijk heeft gemaakt van de kracht der arbeiderspartij, en Troelstra, dank zij ons, niet meer in staat is de integralistische rol te spelen, waarnaar hij jarenlang heeft getracht. En *Het Volk* en Troelstra in de Kamer, als officieel leider der S. D. A. P., verklaarden dus, dat de S. D. A. P. voorshands aan de verwezenlijking van Leeuwenburg's denkbeelden niet dacht. Maar... zij stelden tegenover Leeuwenburgs in zijn soort onweerlegbaar betoog, dat de beweging voor den officieel althans nog steeds op den voorgrond staanden eisch der S. D. A. P. op het doode punt was aangeland, geen enkele steekhoudende ontkenning en, vooral ook, zij gaven geen enkelen anderen weg uit het moeras, geen enkelen anderen «way-out» — het woord is van Troelstra — aan in stede van den althans positieven weg, dien Leeuwenburg had gewezen.

Nu is dit niet onverklaarbaar. Het Alg. Kiesrecht als reële eisch om er voor te vechten is voor de werkelijke «machthebbers» der S. D. A. P., de verzadigden, zooals Troelstra en Vliegen bv. zijn, zooals al degenen zijn, die de baantjes hebben verworven, waarnaar zij jaren lang hebben gestreefd, zoo min meer een noodzakelijkheid als het socialisme. Wij zien ook daarvan parallellen genoeg in de arbeidersbeweging. Vooral de Engelsche levert ons voorbeelden. Strijden de «leiders» der Labour-Partij in Engeland nog voor de democratie, eerste voorwaarde eener grootere machtsontplooiing van de arbeiders? Wij hebben vaak genoeg aangetoond, dat dit niet zoo is. En zoo ook is door de opportunistische practijk het A. K., dat nog in 1899 het strijdpunt der S. D. A. P. was, voor de leiders dier partij een onpractisch desideratum geworden evenals de totale overwinning van het proletariaat.

Het feit is in ieder geval onweerspreekbaar. Mr. Troelstra, Vliegen c.s. hebben geen «uitweg» gewezen uit de stagnatie der beweging, der kiesrechtbeweging vooral. Het petitionnement is door Leeuwenburg terecht gequalificeerd als een wanhoopsmiddel en een stap-achteruit: het zou strijden en eischen vervangen door bedelen. Zelfs een zoo simpel ding als de verlegging der, dit jaar om een futilliteit afgestelde betooging op een doordeweekse dag, is door hen niet aanvaard. Mr. Troelstra, demagoog als hij is, zegt, dat de idee daarvan moet opkomen uit de massa's, dat de «arbeiders zelf» — zeker de vereelde handen, waarmee de S. D. A. P. in R'dam ons bij de eerste gelegenheid de beste reeds bedreigd heeft, — den wensch moeten te kennen geven, de betooging niet meer tot een picnic op Zondag, maar tot een dag te maken, die eenige kleine opoffering vereischt. Dezelfde man zegt dit, die steeds bij elke gelegenheid, dat het in zijn kraam te pas kwam, tactische zwenkingen aan de arbeiders heeft opgelegd. En wanneer de kamerfractie en *Het Volk* in dezen het initiatief niet nemen, komt er natuurlijk zelfs van dezen kleinen stap vooruit niets. Zoodat wij alle reden hebben om te zeggen, dat de kamerfractie en *Het Volk*, de werkelijke machthebbers der S. D. A. P., minder nog dan Leeuwenburg de noodzakelijkheid erkennen, dat er althans eens iets voor het A. K. gedaan wordt, iets anders en iets meer vruchtbaars dan Troelstra's antithese-redevoeringen in de Kamer.

Tegenover deze stagnatie nu en den blijkbaren onwil van de leiders der S. D. A. P. om het initiatief te nemen tot „beweging” is onze taak klaar voorgeschreven.

Maar, voordat wij die taak nog iets nader bezien en de algemeene vooruitzichten waaronder wij moeten strijden, willen wij eerst nagaan welke diagnose er van Marxistische zijde in de S. D. A. P. omtrent de toekomst is gesteld.

(Wordt vervolgd.)

v. R.

## Een farizeeër.

De heer Bleeker uit Den Haag heeft zijn ethisch gemoed bezwaard gevoeld door wat in *de Tribune* is medegedeeld over de dompersmethoden, door zijn partijgenooten in Twente tegenover de S. D. P. toegepast, en roept daarom in *Het Volk* Leeuwenburg ter verantwoording. „Wij mogen niet doen — zegt hij — als de roomschen en de anti-revolutionairen.... Wanneer Gorter en Wijnkoop in Den Haag geen zalen konden krijgen voor hunne richting, dan zou ik het onzen plicht vinden, hen daaraan te helpen.” Leeuwenburg antwoordt daarop dat „het eenige, wat door het bestuur der afdeling in betrekking tot deze vergadering is besloten, is dit: niet te debatteeren en den raad te geven, de vergadering niet te bezoeken, — zooals, naar ik meen, ook in Utrecht is gebeurd.” Dit laatste kunnen wij al direct aanvullen met de mededeeling, dat dit ook elders is gebeurd, o.a. in Den Haag onder leiding van den heer Bleeker.

Zonder ons overigens in den stichtelijken broedertwist te mengen, willen wij toch even het geheugen van den heer Bleeker oprispen, omdat zijn optreden ons sterk herinnert aan het spreekwoord van den balk en den splinter. Laat hij nog eens denken aan de Haagsche kiesrechtvergadering op 19 September jl., toen diezelfde Bleeker geen middel te gemeen achtte om die meeting te doen mistakken, alleen omdat onze partijgenoot de Visser daar

zou spreken. Wel heeft hij zich niet aan zaal-afrijving schuldig gemaakt (hij had er de gelegenheid niet voor!), maar het aftelegrafeeren van den spreker Wibaut staat o. i. daarmede vrijwel gelijk. En ook was het verspreiden — per advertentie en per manifest, door Bleeker ondertekend — van een volkomen leugenachtige „waarschuwing” niet veel lofwaardiger. Ten slotte stelde de heer Bleeker, die ons nu in het verkrijgen van een zaal zou willen helpen, (wie het gelooft moet 't maar zeggen!) bij die gelegenheid aan den ingang der zaal een paar zijner partijgenooten, die de meetinggangers buiten de zaal moesten houden, en die ook in opdracht hadden om de muziekvereniging, die voor de vergadering haar medewerking had toegezegd, tot woordbreuk te overreden.

Wij hebben gemeend, dat het thans onze beurt is, de arbeiders te waarschuwen, nu deze farizeeër op de hoeken der straten gaat staan, den Heer dankend dat hij niet is als Leeuwenburg.

B. C.

## Bij de Havelaar-herdenking.

(Slot.)

Was er destijds in Nederland een arbeidersklasse geweest, die reeds tot een begin van organisatie, van bewustheid harer maatschappelijke positie gekomen was, haar aanwezigheid had Multatuli's oogen voor de werkelijkheid kunnen openen en van hem, meeslepend redeenaar en schrijver, den man kunnen maken, die de leiding op zich kan nemen en, zooals Van der Goes eens heeft geschreven, «de Lassale van Nederland» worden. Maar dit achterlijke landje kon hem ook dat niet bieden en Multatuli moest zich blijven blindstaren op de engere taak, die hij zich vroeger als Indisch ambtenaar had gesteld.

Dit is zijn ondergang geweest. Practisch niets bereikend en niet begrijpend waarom hij niets bereiken kon, zelfs door de machtsontwikkeling der Duitsche en Fransche arbeidersklasse niet tot maatschappelijk inzicht gebracht, verviel hij in zijn letterkundigen arbeid, van welker opbrengst hij uit de wereld teruggetrokken eenzaam leven moest, tot overschatting van de beteekenis van zijn eigen persoonlijkheid, tot het ten top gevoerd individualisme, dat zijn werken gemaakt heeft tot het frazenarsenaal van anarchoisten en burgerlijke vrijdenkers en maniaken.

Hij die op de laatste bladzijde van Max Havelaar de gelofte aflegde, evenals thans de georganiseerde arbeidersklasse, naar zijn doel te streven „op wettelijken weg waar het kon, op wettigen weg van geweld waar het moet,” hij kwam niet tot het inzicht dat alleen machtsontwikkeling door middel der georganiseerde arbeidersklasse, de klasse van hen die bij koloniale uitbuiting geen belang hebben, dat alleen het socialisme hem op dien wettelijken, op dien wettigen weg tot zijn doel kon voeren. Alles hopen en verwachten van de klasse waaruit hij was voortgekomen, zonder echter de oorzaak van de onmacht dier klasse, die hij erkennen moest, te begrijpen, was Multatuli het tragische lot beschoren een soort van goddelooze dominé te worden voor een aanhang van warhoofden en frazeurs. En gedoemd zijn werk te zien verlopen tot enkel mooischrijverij, tot enkel letterkundig vermaak der bourgeoisie, blijft hem, als de afkeer van de schreeuwerige bent hem aangrijpt, geen ander middel dan ze, als b.v. in „Rammelslag” met zijn hoon beladen, prijs te geven aan eigen spot.

Onbekend met den gang der maatschappelijke ontwikkeling, met de historische taak daardoor het proletariaat opgelegd, door aanleg en ontwikkeling bovendien gespeend van democratischen zin, begreep wel is waar Multatuli niet dat hij zich te wenden had tot de klasse van hen die in Nederland even zwaar werden verdrukt als de Javanen in Indië, maar de deernis die hij had met het lot van den Indischen, had hij ook met den Nederlandschen arbeider. Toen hem diens ellende aan het licht kwam uitte hij haar, niet met de hartstocht waarmee hij zich geuit had in de Havelaar-zaak, die zijn eigen zaak geweest was, waaraan hij zich geheel had gegeven, niet met een aansporing tot organisatie, maar met oprecht medegevoel, lang voor dat de arbeiders tot zelve zich te uiten in staat waren.

Zij hebben hem daarvoor steeds in dankbare herinnering gehouden, het heeft mede hen genoopt van zijn werken kennis te nemen, voor velen geldt hij als een der hunnen. Dit ten onrechte. Heeft hij eerst het socialisme niet begrepen, heeft hij het later miskend, zijn volgelingen, niet het minst in de arbeidersklasse, hebben den groei van het socialisme in Nederland belemmerd door voor het proletariaat, voor het kleine deel er van welks gevoelens door de klassetegstellingen werden gerevolteerd, wel multatuliaansche frazen aan te heffen, maar het tevens, door de beteekenis van Multatuli's geschriften te overdrijven, alles te onthouden wat kon voeren tot inzicht in het wezen der maatschappij.

Toen de opkomende arbeidersbeweging van het einde der tachtiger jaren te keer ging, „tegen troon, beurs en altaar” kon zij aan Multatuli's werken de teksten ontleenen, die dienen moesten als strijdleuzen in den klassenstrijd, maar den klassenstrijd loochenden, de frazen waarmee de arbeiders wel aangespoord werden tot verzet, maar bevestigd in de burgerlijke denkwijze, die hen deed rippen voor het anarchisme. Het anarchisme kon later uit „specialiteiten” en ander werk van Multatuli de drogredenen putten waarmee de sociaal-democratische propaganda voor de parlementaire actie werd benadeeld.

Dat is zoo goed als voorbij. Multatuli moge nu meer dan vroeger door de arbeiders gelezen worden, zijn invloed bij hen neemt niet toe.

Hij is de eerste geweest in Nederland die een geest

van verzet, van revolutionair gevoel gewekt heeft. Met de stoute vlucht van zijn stijl, met de hartstocht van zijn taal, heeft hij als een Nederlandsche Ferrer de vrijheid van meeningsuiting bevochten, zich metterdaad het recht veroverd uittespreken wat hij dacht, de klein-burgerlijke fatsoensbegrippen, het ouderwetsch-dogmatisch protestantisme en de moderne theologie, \*) alles wat der bourgeoisie slechts dient om de werkelijke klasseverhoudingen te omhullen, onttakeld en aan de kaak gesteld. Onophoudelijk, onbarmhartig, met oproerig makende woede.

Dat is het wat hem voor de Nederlandsche arbeiders tot een groote figuur deed groeien. Het proletariaat alleen kan zien, wat Multatuli's werk onvruchtbaar heeft gemaakt. Het moet zich daarom verblijden, dat zijn invloed heeft opgehouden, maar daarom juist zal, naarmate de vlam van den klassenstrijd hooger oplaait en feller licht laat schijnen op de «oude vormen en gedachten» der burgerlijke wereld, in Nederland reeds door Multatuli van hun luister ontdaan, en op de «nieuwe krachten waarop de wereld steunt», het alleen het proletariaat zijn dat Multatuli «in geest en waarheid» kan herdenken.

J. G. THEMANS.

1) Henr. Roland Holst, die in haar boek «Kapitaal en arbeid in Nederland» bij de behandeling van Multatuli ook de moderne theologie vermeldt, achtte het noodig in een noot daarbij te voegen, dat die theologie toch o. m. «dit goede (cursivering van mij T.) heeft gehad dat zij in de laatste jaren door den stijgenden invloed «der arbeidersbeweging in het openbare leven, de konsekvent «denkende en oprechte karakters onder de moderne predikanten «bracht tot de Sociaal-democratie».

De oprechtheid van de karakters der blijde-wereld dominé's, iets strikt persoonlijks, gaat ons niet aan. Maar de historie van de Hollandsche arbeidersbeweging zal sedert ook wel bij Mevr. Holst het inzicht gevestigd hebben, dat de bedoelde theologen zeker niet als socialisten konsekvent denken, en dat hun komen in de sociaal-democratie het «goede» gebracht heeft voor het doel, waarvoor de bourgeoisie de moderne theologie noodig heeft, de verdoezeling nl. van den klassenstrijd, en waarvoor de bourgeoisie, toegerust met het benijdenswaardig onderscheidingsvermogen, waarover zij beschikt om alles te gebruiken wat de bewustwording van het proletariaat kan tegenhouden, ook dit nationaal verschijnsel heeft weten aan te wenden.

Hopen wij dat onze geachte geestverwante aanleiding zal vinden in de aangekondigde herdruk van haar boek van een op dit punt gewijzigde meening blijk te geven.

## Vreedzame- of Onverzoenlijke Klassenstrijd?

Onze sociaaldemocratische beginselen eischen in de allereerste plaats van ons, dat we een helder inzicht hebben in de beteekenis van den klassenstrijd.

Wie dat wil erlangen moet zich en mag zich niet bepalen tot de gebeurtenissen, die er in zijn eigen kleine kring of omgeving plaats grijpen, mag zijn oordeel daaromtrent niet bepalen naar de gebeurtenissen in eigen land, maar moet met zijn blik ver over de grenzen gaan en waarnemen — voor zoover hem dat mogelijk is — alles wat er in de wereld plaats grijpt aan belangrijke wijzigingen in handel, industrie, bankwezen, enz.; in één woord, wie den klassenstrijd wil begrijpen moet verder zien dan z'n neus lang is.

Als sociaaldemocraten zijn we verplicht den klassenstrijd, in zijn vollen omvang, te aanvaarden niet alleen, maar vooral te strijden en weel de sociaaldemocratische partij, die hare leden niet weet op te voeren tot de hoogte, die daartoe noodig is.

In andere-burgerlijke-politieke partijen wordt bij herhaling in afwijking van den grondslag dier partijen gehandeld. Dat kan en mag in een deugdelijke organisatie van sociaaldemocraten niet voorkomen. Geschiedt dit wel, dan is er iets verkeerd en geschiedt dit bij herhaling zooals in de S. D. A. P. (bijv. de bloc-politiek, die nu wel officieel van de hand wordt gewezen, maar die feitelijk reeds jaren in de S. D. A. P. wordt gevoerd; de angst voor den onverzoenlijken klassenstrijd en het naar voren schuiven van den „vreedzamen”; het vermoorden der democratie te Deventer) dan is dat een bewijs, dat die partij een wonde plek heeft en al schijnt het lichaam overigens gezond en zelfs al groeit zoo'n partij, die wonde plek moet er uit of... hij steekt onvermijdelijk verder het lichaam aan.

De mannen en vrouwen, die organisatorisch samenwerken, om de sociaaldemocratische beginselen bij de massa te brengen moeten diep doordrongen zijn van den ernst dezer taak en zelf de beteekenis daarvan goed begrijpen. Doen ze dat, dan zullen ze de maatschappelijke klassen, van bezitters en bezitloozen, goed uiteen weten te houden, zij zullen de belangen der arbeidersklasse in zulke scherpe omlijnningen weten uit te beelden, dat van verslapping van den strijd geen sprake kan zijn.

Wie echter van den scherpen klassenstrijd afwijkt, zijn vormen en uitingen verzachten en temperen wil, die geeft zich op een glij-weg, die onvermijdelijk naar den vreedzamen klassenstrijd voert en strijd en vrede zijn nu eenmaal elementen, die elkander net zoo min verdragen als water en vuur.

Een sociaaldemokraat, die het verwarrend begrip: „vreedzame klassenstrijd” in de hersens der arbeiders wil zien opgenomen, brengt de arbeidersklasse van zijn eigenlijken strijd af, want willen de proletariërs eenmaal e's bereiken, wil de arbeidersklasse, de macht die haar toekomt, veroveren, dan zal haar dat alleen gelukken indien zij de onverzoenlijke klassenstrijd voert.

Strijd is er! Ook de voorstanders van den vreedzamen klassenstrijd erkennen dit, maar waar en door wien wordt die strijd vreedzaam gevoerd?



Zijn het misschien de vreedzame kapitalistische patroons, die ouden van dagen als oud-vuil op straat werpen? Is het de klasse van werkgevers, die dagelijks lichamen van mannen, vrouwen en kinderen krachteloos maakt en uitput door zwaren arbeid voor een karig stuk brood? Zijn het de bankkapitalisten misschien of de renteniers of de milliardairs, die leven op de productieve voortbrenging der arbeidersklasse? Of zijn het wellicht de kapitalistische regeringen der verschillende landen, die weer op hunne wijze den klassenstrijd voeren?

Och, gij vreedzame klassenstrijders, wijs ons toch eens de groep van kapitalisten die vreedzaam hun klassenstrijd strijden. Dat kunt ge niet! Waar haalt ge dan den moed vandaan, om de arbeiders tot vreedzaamheid aan te sporen, onderwijl zij dagelijks de allerscherpste klassenstrijd hunner tegenstanders kunnen waarnemen en voelen in hun armoedig bestaan, in hun ouderdoms-angst en in hun jeugd-ellende.

Neen, wie het wel meent met de door alle heerschende machten onderdrukte arbeidersklasse, wie de klassenstrijd verstaat en de betekenis ervan begrijpt, die kan de arbeiders niet voeren naar den vreedzamen klassenstrijd tenzij persoonlijk eigenbelang hem daartoe drijft en in dit geval heeft zoo iemand het recht verloren zich sociaaldemokraat te noemen.

Tegenover den scherp en onverzoenlijken klassenstrijd der kapitalisten kan en mag de arbeidersklasse geen vreedzamen strijd willen en ook niet strijden.

Arbeiders! Laat u door niets en door niemand terug houden van te strijden: den onverzoenlijken klassenstrijd.

R. V.—S.

## Brieven aan Twentsche Arbeiders.

V.

Voor de Marxisten is het boven twijfel dat de arbeidersklasse alleen door scherp strijd onder het kapitalisme hervormingen, en ten slotte ook de bevrijding kan veroveren.

En niet minder buiten twijfel dat elke poging der arbeiders om de bezittende klassen tegemoet te komen, moet uitloopen op versterking der bezitters, verzwakking der arbeiders.

Nu is ons eigen land evenwel uitermate geschikt, voorloopig nog, om aan de Revisionisten, de socialisten die de bourgeoisie tegemoet komen willen, een proefveld voor hun onzalige pogingen te geven.

Dat blijkt weer het best uit den bodem waar alle politiek uit voortkomt: de maatschappelijke verhoudingen en den maatschappelijken arbeid.

Ons land is nog door een groot deel der bevolking agrarisch (landbouwend). In 1899 waren er in den landbouw nog 570278 personen werkzaam, terwijl de industrie er nog slechts 650574, dus maar weinig meer, telde.

Het grootste aantal van die landbouwende bevolking werkt bovendien nog in klein- en middelsoort bedrijven, oopenhooping van arbeiders in groote bedrijven is zeer zeldzaam. Ieder gevoelt dat dit arbeidersbeweging en socialisme zeer bemoeilijkt. De zeer verspreid wonenden, in kleine bedrijven werkenden worden niet gemakkelijk tot den strijd der massa voor een nieuwe groote maatschappij waarvan zij de grondslagen niet zelf zien, gewonnen.

Naast de massa kleine boeren en boerenarbeiders in kleine en middensoort bedrijven, zijn er in ons land behalve een vrij groot aantal visschers, die voor een zeer groot deel nog in 't klein bedrijf varen, niet minder dan 136079 personen die zorgen voor het verkeer. Ook onder hen zijn, bijvoorbeeld bij de schipperij, nog groote massa's in het kleinbedrijf.

Maar dit zou alles nog niet. 'n overwegenden druk op de arbeidersbeweging en het socialisme behoeven uit te oefenen, als niet de industrie, waaruit wij toch in hoofdzaak overal voorloopig onze voornaamste kracht moeten halen, als ook zij in Holland niet nog tot kleinen omvang en ontwikkeling beperkt was.

Hoe gering zij is, kan wel, bij de weinige statistieken over den groei van de grootte der bedrijven die wij nog hebben, wel duidelijk blijken uit het aantal menschen dat zich met de productie der in onzen tijd voornaamste industriele produkten bezig houdt. In de delfstoffen werkten slechts 16255 personen, hier is de turfproductie bij; voor steenkool blijft slechts een getal van 2484 over. En in de productie voor productiewerktuigen werkten in '99 slechts 19952 personen. Daar zijn ook niet met stoom gedreven werktuigen en zelfs de oorlogsmateriaal-fabrieken (Delft, de Hembrug, de werf te Amsterdam etc.) bij! Dus aan dien allerbelangrijksten tak der industrie waarnaar men bijna de kracht der geheele industrie kan meten, werken in Holland maar enkele duizenden.

Vandaar zwakke vakactie, zwakke organisatie.

En dan spreken wij nog niet eens over al de geloovige sektes en sektetjes waarin de Nederlandsche arbeiders verdeeld zijn en van het sterke gevoel van burgerlijk individualisme dat nog overal heerscht, en

die ook alle te samen nog overblijfsels zijn van de oude kleinburgerlijke Hollandsche maatschappij.

Zulk een land is je ware land voor de Revisionisten, voor hen die de arbeidersklasse willen omhoog brengen en naar het socialisme voeren door gekonkel met de bourgeoisie.

Immers in zulk een klein burgerlijk, boersch, nog kinderlijk-industrieel land daar zijn die geweldige voor elk zichtbare en voelbare klassentegenstellingen nog niet algemeen, nog niet overal, niet in elke provincie en in elke stad.

Daar zijn nog geheele lagen van kleine boeren en kleine burgers, die slechts nu en dan, niet altijd en voortdurend, den fellen strijd tegen de arbeiders voeren.

Daar zijn zelfs onder de grootere bezitters die te goeder trouw de arbeiders kunnen bedriegen met gevoelens en woorden van welwillendheid.

Daar kunnen alle bezitters nog werken met beloften en mooie programs, en daar vinden ze bij de massa's geloof.

Daar kunnen een menigte van kleine burgers zich indringen in de sociaaldemocratie, omdat ze voor het socialisme *voelen* of uit eigenbelang, hoewel ze den *revolutionairen* strijd niet willen meemaken, dien verafschuwen, en als het tot een waarlijk heftige botsing komt, wegloopen.

Een prachtig land voor het Revisionisme, Holland!

Dat bleek dan ook maar al te gauw.

Het duurde niet lang of het gekonkel met en het toegeven aan burgerlijke en boersche groepen en het jagen naar zetels begon.

Eerst het toegeven aan de kleine boeren in de agrarische kwestie.

Toen aan de geloovige kleine burgerij en de schoolkwestie.

Toen aan de liberalen bij de spoorwegstaking (Troelstra's houding).

Daarna aan de liberalen en vrijzinnig-democraten bij het aanleggen van den muilkorf aan de marxisten; de herstemmingen van 1905, het militarisme, de Wet op het Arbeidskontraakt, de tienuredag, het uitwerpen van de marxisten, het samengaan met de liberalen in 1909, het kiesrecht, nu pas weer met het laten vallen van het Staatspensioen in de Kamer.

In zulk een land met zooveel boeren en klein bedrijf moet dat gebeuren. Daar zullen altijd menschen genoeg gevonden worden, die socialisme willen maken met hulp der bourgeoisie! Die de arbeiders nog te zwak vinden en het dus maar met de kleine burgers en de welwillende grootere bourgeois willen beproeven!

Maar dat Holland is ook het land waar de marxisten, juist ook omdat zij nog zwak zijn en geen *direkte* steun vinden bij de massa's, en den economischen toestand *voorloopig* nog tegen zich hebben, *onwrikbaar moeten staan* om te maken, dat de eenige methode om het socialisme te veroveren, de onverzoenlijke klassenstrijd tegen de geheele bourgeoisie, dat deze methode en hare propaganda niet onder het geknoei der Revisionisten verloren gaat.

Onwrikbaar moeten staan in de theorie niet alleen, maar ook in de praktijk van den klassenstrijd.

H. G.

## Uit het Buitenland.

**Engeland.** Zooveel kunnen wij, nu de resultaten van de eerste dagen der algemeene verkiezingen voor het Lagerhuis bekend zijn, reeds zeggen, dat het Engelsche liberalisme, d.w.z. de vrijhandel de nederlaag heeft geleden, die verwacht mocht worden.

Maar niet alleen het liberalisme, de regering, doch ook de met haar verbonden Arbeiderspartij. Zien wij slechts de cijfers. Op Maandagavond waren uitgebracht op de Unionisten 960000 stemmen tegen 778700 in dezelfde districten in 1906, op de liberalen 812500 tegen 788400 in 1906, op kandidaten der Arbeiderspartij 168500 tegen 165000. Een aanmerkelijke vooruitgang dus van de Unionisten, de voorstanders van tariefhervorming, de consequente imperialisten, de voorstanders van een nauwere aansluiting der deelen van het Britsche Rijk en van een snellere uitbreiding der vloot, waartegenover een veel geringere vooruitgang der liberalen, een vooruitgang, die waarschijnlijk, vergeleken bij de toeneming van het kiezerstal niet veel meer is dan stilstand en een volkomen stilstand der stemmen van de Arbeiderspartij, welke stilstand een achteruitgang is.

En ook dit kunnen wij reeds zeggen: de leuzen, die de regering en vooral haar demagogische linker-vleugel, de sluwe volksbedriegers als Lloyd-George en Churchill op den voorgrond hebben trachten te dringen, namelijk, dat de liberale regering en de partij werkelijk de afschaffing of een ernstige beknopping van de macht van het Hoogerhuis zou na-

streven, leuzen, welker bedrieglijkheid wij herhaaldelijk hebben aangetoond, zijn volkomen op den achtergrond geschoven door de werkelijke kwestie, die de Engelsche natie als geheel beroert: handhaving van den vrijhandel en een gematigd imperialisme, of tariefherziening en consequent imperialisme.

De liberalen spelen nu reeds dit spel: zij toonen een blij gelaat, omdat hun nederlaag niet grooter is, omdat er alle kans bestaat, dat zij nog een zij 't ook zwakke meerderheid in het Lagerhuis behouden, een meerderheid, die echter slechts zal kunnen bestaan bij de gratie van de Iersche nationalist (voorzitters van Home-Rule, zelfbestuur, voor Ierland) en de Arbeiderspartij, een meerderheid dus, die in geen geval in staat zal zijn den strijd tegen het Hoogerhuis serieus te beginnen — wat trouwens de liberalen, d.w.z. de werkelijke machthebbers als Asquith nooit van plan zijn geweest en die bovendien, juist doordat zij afhankelijk is van de Ieren en de arbeiders, de Engelsche bourgeoisie nog meer naar de Unionisten zal drijven. De liberale bladen toonen dus, dat zij op een nederlaag hadden gerekend, maar dat zij die nog grooter hadden verwacht, dan ze tot nog toe is gebleken.

Het treurige bij dit alles is natuurlijk de gevolgen voor de Engelsche arbeidersbeweging, die het meezeulen van de leiders der Arbeiderspartij voor die Partij onvermijdelijk met zich heeft gebracht.

Als bijwagen van de liberale partij deelt zij in haar achteruitgang en niets hebben de leiders der Labour-partij met hun taktiek van samenwerking met de liberalen gewonnen: de gelegenheid tot propaganda in tal van districten is expres niet aangegrepen en tegenover die onthouding staat niet eens een winst in overigens waardelooze zetels.

De sociaaldemocratie in Engeland, de S. D. P. heeft met haar beperkte middelen gevochten, zoo goed als zij vermocht, maar zij is er ook dezen keer niet in geslaagd, een harer kandidaten, d.w.z. de kandidaten, die zij alleen gesteld heeft en steunde gekozen te krijgen. Hyndman is met evenveel stemmen ongeveer als hij in 1906 had, gevallen in Burnley, het beste district voor de S. D. P. Maar onze broederpartij heeft ten minste, zooveel zij vermocht, deze verkiezingen aangewend voor het doel, waartoe elke verkiezing voor den sociaaldemocraat in de eerste plaats moet dienen, propaganda van het socialisme als den eenigen uitweg uit de nooden, waarin Engeland verkeert. Dat het Engelsche volk, d.w.z. de groote massa der Engelsche arbeiders, opgevoed als zij zijn in burgerlijken geest door een alles overheerschend kapitalisme, en sinds jaren steeds meer bevreesd gemaakt voor de dreigende daling der Britsche industrie, die steeds meer werkeloosheid doet ontstaan en hen het spook van het pauperisme voor oogen stelt, nog niet naar de sociaaldemocratie luistert, het mag ons niet verwonderen en is voor onze vrienden in Engeland geen reden voor ontmoediging. Tegen een overmachtigen vijand moeten zij kampen, in een zwak vaartuigje worstelen tegen den maalstroom, die de door het kapitalisme bedorven natie meesleept. Maar zij zijn toch de eenigen, die de banier van het Communisme hooghouden te midden van zooveel valsche leuzen en zooveel gebrek aan inzicht ook bij degenen, die meenen de arbeiderszaak te dienen door haar opnieuw te verkoopen aan een gedeelte der bezittende klassen. En al gaat het langzaam, toch werken zij niet vruchteloos en vorderen zij.

\* \* \*

**Duitschland.** De Pruisische regering heeft de kiesrecht „hervorming” aangekondigd, die de Pruisische koning reeds meer dan een jaar geleden had beloofd. En die kiesrecht „hervorming” is, zooals ze verwacht mocht worden, d.w.z. minder dan niets. Toch is zij de eerste vrucht van den drang, dien de Pruisische arbeidersklasse sinds geruimen tijd op de regering en de bezittende klassen is gaan uitoefenen, door steeds luider en luider het kiesrecht te eischen, dat alleen in staat is, Pruisen en daarmee Duitschland een nieuwe ontwikkeling te doen beginnen. Onze lezers weten het — wij hebben het in *De Tribune* al zoo vaak behandeld — zoolang het Pruisische kiesrecht blijft, zooals het is, zoolang het niet grondig veranderd wordt, zoolang het niet plaats maakt voor een democratisch, een algemeen en gelijk kiesrecht, zoolang staat alle sociale hervorming in den wijdsten zin in Pruisen en in Duitschland stil, zoolang blijft het half-absolutistische karakter van Pruisen-Duitschland gehandhaafd. Zelfs een verdubbeling van de sociaaldemocratische kracht in den Rijksdag zou in die toestanden geen wijziging brengen. En bij den Pruisischen kiesrechtstrijd gaat het dus om de toekomst van Duitschland, maar

ook... om de macht. Want de strijd voor een democratisch Pruisen beteekent de strijd om het begin van de verovering der politieke macht door de Duitse arbeidersklasse.

De Saksische sociaaldemocratie is er in geslaagd om door een tienjarige afmatingsstrategie de Saksische regeering en de Saksische bezitters te dwingen een kiesrecht toe te staan, dat... de Saksische arbeidersklasse opnieuw in een anderen vorm politiek onrecht, maar dat een stap voorwaarts is. De Pruisische sociaaldemocratie heeft een strijd te strijden, vergeleken waarbij de 10-jarige strijd der Saksische een strijd om een klein, een onbelangrijk ding was.

De Pruisische sociaaldemocratie, pas in Congres vergaderd, heeft opnieuw haar vasten wil uitgesproken om dien strijd te voeren zoo, dat hij, steeds scherper karakter aannemend en den vijand van positie tot positie drijvend, voeren moet tot het doel en dat zij bereid is daarbij van alle middelen gebruik te maken, die overeenkomen met de eischen van den strijd. Lange discussies waren daarover niet meer noodig. De revisionisten, die in hun tijdschrift hun denkbeelden omtrent samenwerking met de burgerlijke democratie opnieuw hadden gelucht, vonden het blijkbaar verstandig daarmee op den Partijdag maar niet aan te komen. Zij probeerden het op een ander punt: zij trachtten op slinksche wijze de leiding der Pruisische sociaaldemocratie los te werken van de centrale leiding der Duitse partij, die vereenigd zijn, omdat de Pruisische strijd tevens de strijd om de macht in Duitschland is. Zij slaagden hierin niet.

Ontzaglijk veel zal van de Pruisische sociaaldemocratie in den strijd, die begint, worden geëischt. Veel aan beleid, aan strategie, maar ook aan geestdrift en moed om door te tasten. Den afgelopen Zondag hebben de arbeiders over heel Pruisen weer in honderden stampvolle vergaderingen hun wil om te strijden gedemonstreerd. En uit de massa's zelf gingen de stemmen op om den eerstvolgenden stap de hervatting der straatdemonstraties, te verhaasten. De taak der Duitse marxisten is het, de massa's te doordringen van de noodzakelijkheid, den strijd met toenemende kracht te voeren, zooals de Saksische sociaaldemocratie dat heeft gedaan van 1896 tot 1908.

v. R.

## Uit de Vakbeweging. Gelijk gerechtigd.

Een van de groote gebreken der Hollandsche vakbeweging, een gebrek dat trouwens in vele landen de leiders dier beweging eigen is, bestaat in de opvatting als zoude de vakbeweging iets zijn, dat staat naast de sociaal-democratie, iets afzonderlijks, dat zorgvuldig moet worden bewaakt en beschermd, om niet te socialistisch te lijken.

Toch is de vakbeweging niet dat, wat in volkomen begrijpelijke, maar even dwaze illusie sommige vakverenigingsleiders ervan maken. Integendeel hebben we in deze slechts te maken met het bewustzijn, zooals dat leeft bij de groote massa der voor den klassenstrijd gewonnen proletariërs. Dan is de vakbeweging niets dan een stuk van de sociaal-democratie.

In sterke mate komt het karakter van de verkeerde meening der vakbewegingsleiders dan ook uit in de litteratuur op vakgebied. Veel is er niet, en we zullen ze ook niet bespreken. Doch wat er is, is in deze bijzonder kenmerkend. Een specimen daarvan is wel Polaks brochure geweest over «De vakbeweging.» 't Is niet wel mogelijk, als men zich voorstelt, hoe een sociaal-democraat het karakter en wezen van de vakvereniging zou moeten beschrijven, zich een onbenulliger boekje te denken. Men heeft daar juist een voorbeeld van een socialistisch vakverenigingsleider, tot wiens bewustzijn klaarblijkelijk nooit is doorgedrongen dat de vakbeweging een stuk is van de sociaal-democratie.

De scheiding tusschen de politieke en de economische strijd en 't zoogenaamd zelfstandig maken van die beiden is niets anders dan een kunstmatig proces en heeft zijn oorzaak hoofdzakelijk in de periode waarin we thans verkeerden. De economische strijd wordt gevoerd in veelheid van strijd op allerlei gebied der industrie, bij een rustige «normale» gang van de burgerlijke maatschappij. Hij lost zich op in allerlei onderdeelen. Daartegenover staat dat de massa zelf niet den parlementairen strijd voert, doch door middel van haar vertegenwoordigers.

Dat blijkt ten duidelijkste, zoodra we slechts zien naar een toestand, waarbij zich revolutionaire bewegingen ontplooiën. Zoodra een periode aanbreekt van revolutionairen strijd, zoodra dus de massa het strijdperk gaat betreden, dan vallen de kunstmatig

gevormde scheidingen weg voor den economischen strijd, dan verdwijnt ook de indirecte parlementaire vorm van den politieke strijd. Bij een revolutionairen strijd zijn economische en politieke actie één. Dan verschijnen vakbeweging en politieke partij niet meer als twee gescheiden, geheel zelfstandige vormen der arbeidersbeweging. Wat echter dan, toevallig, in dezen bepaalden vorm van den klassenstrijd, voor den dag treedt, is niet een buitengewoon verschijnsel, doch ontleedt alleen duidelijk den strijd naar zijn wezen. Er zijn niet twee verschillende klassenstrijden der arbeidersklasse, een economische en een politieke, er is slechts één klassenstrijd, die gelijktijdig gericht is op beperking der kapitalistische uitbuiting in de burgerlijke maatschappij en op de afschaffing van die uitbuiting en der burgerlijke maatschappij zelve.

De communisten, zegt het Kommunistisch Manifest, vertegenwoordigen tegenover verschillende groepenbelangen (plaatselijke en nationale) der proletariërs de gemeenschappelijke belangen van het geheele proletariaat en in de verschillende ontwikkelingsperioden van den klassenstrijd het belang der geheele beweging, d.w.z. het einddoel van de bevrijding van het proletariaat.

De vakverenigingen nu vertegenwoordigen de groepenbelangen en een ontwikkelingsperiode der arbeidersbeweging. De sociaal-democratie vertegenwoordigt de arbeidersklasse en de belangen van haar bevrijding in 't algemeen. De verhouding van de vakverenigingen tot de sociaal-democratie is dus als van een deel tot het geheel, en wanneer onder de vakverenigingsleiders — en de Duitse vakbeweging telt daarvan even vele voorbeelden — de theorie van de «Gleichberechtigung», van de gelijkheid van vakbeweging en soc.-democratie zooveel aanhang vindt, dan berust dit op een verkeerd inzicht in het wezen der vakbeweging en van haar rol in den bevrijdingskamp der arbeidende klasse.

Deze theorie is natuurlijk niet geheel uit de lucht gegrepen. Ze heeft haar oorzaak voornamelijk in de opvatting van de rustige «normale» groei der kapitalistische maatschappij, het revisionisme eigen.

Daarin gaat in Holland geheel, en in andere landen in sommige opzichten, de parlementaire strijd, de vorm van den huidige politieke strijd op. De parlementaire strijd en we mogen dit nooit vergeten is evenals de strijd der vakverenigingen een strijd die gevoerd wordt op den grondslag der burgerlijke maatschappij. Naar haar natuur is de parlementaire actie een politieke hervormingsarbeid, zooals de vakactie een economische hervormingsarbeid is. De parlementaire actie is een fase, een ontwikkelingsvorm in den proletarischen klassenstrijd, welks einddoel ver over den parlementairen en economischen strijd heen reikt. De parlementaire actie is evenals de vakactie een deel van de sociaal-democratische politiek.

De theorie van de gelijkwaardigheid van vakbeweging en sociaal-democratie is niets dan de uitdrukking van de bekende tendens van den opportunistischen vleugel der sociaal-democratie, die den politieke strijd der arbeidersklasse ook inderdaad wil terugbrengen tot een parlementairen strijd en de sociaal-democratie van een revolutionaire proletarische partij veranderen wil in een kleinburgerlijke hervormingspartij.

De vakbeweging is slechts een deel der sociaal-democratie en wat ze is, dat heeft ze ook te toonen.

C.

## Debat op Vergaderingen.

### Een Snuifje voor de „Marxisten” der S. D. A. P.

In *Het Weekblad* wordt meegedeeld, dat S. D. A. P.ers zich beklagden over de houding van „Wp. en diens partijgenooten” op de Kerstverg. van Mendels te R'dam. Mendels zelf verzoekt *vast te stellen* dat hij al zijn best heeft gedaan de verg. te bewegen, Wp. rustig te laten spreken, enz. De Redactie van *Het Weekblad* is naïef genoeg, om „zelfbeheersching” en „munkmoedigheid” aan haar partijgenooten op te leggen „zels wanneer de andere partij door interrupties of gelach het den spreker moeilijk mocht maken.”

Tegenover dit half-zachte gepraat stellen wij de feiten. Dat de S. D. P. eerst langzamerhand en met groote moeite het vrije recht van discussie op de S. D. A. P.-vergaderingen door haar langzaam groeiende invloed weet te veroveren. Dat de S. D. A. P. steeds probeert het debatrecht der S. D. P.ers illusionair te maken. Dat Mendels vergeet „vast te stellen”, dat hij tijdens zijn antwoord in werkelijkheid zijn Rotterdamsche partijgenooten zoodanig tegen den debater ophitste, dat aan dezen, schoon ongevraagd, de hulp der politie werd aangeboden tegen de dreigende S. D. A. P.ers. En dat ten slotte, dezelfde avond nog, dat deze zachte woorden in *Het Weekblad* der S. D. A. P. voorkomen, te Utrecht aan Wijnkoop, midden in een volkomen ordelijk debat met Schaper, op last van Mendels' opvolger (waardig, zoo men ziet) Van Staveren door de commissaris van politie, die daartoe vooraan in de zaal zat, het „vrije” woord werd ontnomen. De christelijke debater, die men had laten voorgaan, hoewel hij later het woord had gevraagd, werd door denzelfden Voorzitter uitgenoodigd „zoo lang hij wilde” te debatteren. Aan den S. D. P.er werd het woord midden in ontnomen. Men ziet hieruit, welke kritiek de S. D. A. P. het meest vreesst. Niet de christelijk-kapitalistische, maar de Socialistische. En dan praten de „Marxisten” in de S. D. A. P. nog van het „vrije woord”. Belachelijk!

Wp.

## Van de Afdelingen.

**Den Haag.** A.s. Zondagochtend half elf houdt de afd. in het gebouw van de Gemeentewerklieden (Jan Hendrikstr. 24) een openbare cursusvergadering ter herdenking van het uitbreken der Russische revolutie (Zondag 22 Januari 1905). — Wegens ongesteldheid van de Visser zal S. de Wolff als spreker optreden.

**Rotterdam.** De eerste avond van den cursus op 18 Januari is goed geslaagd: ± 80 bezoekers, wat veel is voor een „dooie” stad als Rotterdam. Met het oog op de uitgebreidheid der stof is de cursus verdeeld over 3 vergaderingen, waarvan de tweede zal worden gehouden op Woensdag 26 Januari a.s. Een krachtige propaganda zij den leden hiervoor aanbevolen; de aanwezigen op 18 Januari zullen wel terugkomen, maar de opkomst op 26 Januari moet nog veel grooter zijn: een ieder dus aan het werk!

Een collecte voor de stakende en uitgesloten bouwvak-arbeiders te Amsterdam bracht f 4.50 op.

**Zwolle.** 14 en 17 Januari sprak van Schie uit Leiden in een cursusvergadering over: „den oorsprong van het Christendom”.

**Amsterdam.** De huishoudelijke vergadering besloot de uitgesloten en stakende bouwvakarbeiders te steunen. Woensdag 26 Januari wordt een openbare vergadering belegd in *Handwerkers Vriendenkring* over den strijd in de bouwvakken, 31 Januari een in d'Geelvinck over Multatuli.

De cursus Gorter over ons program werd door een 160 tal hoorders bezocht, meest niet-leden.

**Hengelo.** De vorige week sprak Mevr. Roland Holst over Wezen, Doel, Grenzen en Weg der Hervormingen. Wijnkoop kwam in debat, en toonde aan dat de door H. R. H. aangegeven *weg* in geen geval door de S. D. A. P. werd gevolgd. Hij wekte op lid der Soc. Dem. Partij te worden. We wonnen eenige abonnees voor *De Tribune*.

**Leiden.** Woensdagavond sprak Mendels in een als Openb. Verg. aangekondigde bijeenkomst der S. D. A. P. over het Aig. Kiesrecht. Hij sprak heel vaag, en niet over Holland. Wijnkoop kwam in debat, en toonde de knechtendienst aan, die de „Marxist” Mendels op deze wijze aan het revisionisme in de S. D. A. P. beeweet. Het was Mendels in zijn antwoord hier natuurlijk niet mogelijk het publiek, overigens slecht opgekomen, tegen den debater z66 op te hitsen als hij dat met het bekende succes te Rotterdam had gedaan. Zijn gedraai kwam hier al te duidelijk aan het licht.

**Utrecht.** In de vergadering die Schaper hier Donderdagavond hield over: *Theorie en Praktijk van het Politieke Christendom* was vrij debat aangekondigd. Van deze gunst der S. D. A. P. beproefden twee Christelijken en onze debater Wijnkoop gebruik te maken. De eerste Chr. debater werd aangemaand *zoo lang hij wilde* te spreken. Wijnkoops kritiek evenwel kon geen genade vinden bij den Heeren Van Staveren en Schaper. Het antwoord daarop zou hun dan ook inderdaad al te moeilijk vallen. Toen aan Wp. het woord ontnomen was, verlieten de S. D. Pers en ettelijke arbeiders en andere hoorders de zaak.

Onze afdeling belegt naar aanleiding hiervan a.s. Donderdag een verg. om over theorie en praktijk der S. D. A. P. te spreken, met Wijnkoop en Fonteck als sprekers.

**Middelburg.** Sannes uit Amsterdam debatteerde hier met Mevr. Holst. Hij vond een vandaachtig gebaar. Aan het slot een applaus. Wij komen Zondag terug.

## Ingezonden.

Laren, 19-1-10.

Waarde Kameraad,

Naar aanleiding van uw stukje „Tweeërlei Taktiek” verzoek ik U, in *de Tribune* wel te willen berichten, dat het artikel „Sociaal-democratie en Mihtarisme”, in het orgaan der Twentse jongelieden-federatie, door mij inderdaad eenige jaren geleden voor „De Zaaier” geschreven werd. Ik heb geweigerd aan het nieuwe blad mede te werken, juist omdat ik, zooals gij terecht veronderstelt, de oprichting eener nieuwe jongelieden-organisatie niet kan billijken om dezelfde gronden waarom ik de oprichting der S.D.P. niet billijken kon, (nl. uit liefde tot de eenheid).

Met socialistischen groet,  
HENRIETTE ROLAND HOLST.

## Correspondentie.

Ekonomische Kroniek en Verantwoording moesten blijven liggen. H. H. te Z. Afrekening accoord. S. te A. We kunnen naar het buitenland slechts zenden bij vooruitbetaling.

## Advertentiën

### S. D. P. Afd. ROTTERDAM.

2e Cursus-vergadering-Gorter over *Het Historisch Materialisme* op Woensdag 26 Januari a.s., half negen n.m. in het lokaal Baan 1.

Behandeld zullen thans worden: „Zedelijkheid en Godsdiens.” (Zegt het voort!)

**VERSPREIDERS EN PLAKKERS**  
van af Maandag 24 Januari a. s.,  
7 uur n.m. in de Baan 1.

Wij rekenen op allen. Het Bestuur.

### S. D. P. Afd. A'DAM.

Openbare vergadering op Woensdag 26 Januari te 8½ uur in Handwerkers Vriendenkring, N. Achtergracht.

Onderwerp: De strijd in de bouwvakken.  
Sprekers: D. J. Wijnkoop en L. de Visser.  
Entrée 10 cents. Stakers en Uitgesloten vrij.  
Debat vrij.

\* \* \*

Openbare vergadering op Maandag 31 Januari te 8½ uur in d'Geelvinck, Singel bij de Munt.

Onderwerp: Multatuli en zijn betekenis voor de Ned. arbeidersbeweging.  
Sprekers: D. J. Wijnkoop en Joh. Visscher.  
Entrée 10 cent. Debat vrij.